

Kestävyyspaneelin

Toimintaraportti

2022

Sisältö

Sisältö.....	2
1 Johdanto	3
2 Paneelin toiminta-ajatus.....	3
3 Paneelin toiminta.....	5
3.1 Kansallisen kestäväen kehityksen prosessien tuki.....	5
3.1.1 Kestäväen kehityksen toimikunnan työn tuki.....	5
3.1.2 Lausunnot	5
3.1.3 Muu politiikkavaikuttaminen	5
3.2 Paneelin sisällöllinen työ.....	6
3.2.1 Myönteinen tulevaisuus Suomelle –julkaisu	6
3.2.2. Kestävyyden avaimet -kirja	7
3.2.3. Kuudella polulla kestävyteen -hanke	7
3.3 Paneelin kokoukset	8
3.4 Sidosryhmäyhteistyö.....	8
3.4.1 Kansallinen yhteistyö	8
3.4.2 Kansainvälinen yhteistyö	9
3.5 Tapahtumien järjestäminen.....	9
3.5.1. Sustainability science days.....	9
3.5.2. EEAC-konferenssi	9
3.5.3. Nuorten planeetta – Kuudella polulla kestävyteen hankkeen päätöstahtuma	10
4 Paneelin uusien jäsenten valinta ja siirtymä VNK:n yhteyteen.	10
5 Viestintä	10
5.1 Viestinnän kanavat.....	10
5.2 Tuotokset	11
6 Resurssit.....	12
7 Yhteenveto paneelin toiminnasta ja sen vaikuttavuudesta.....	13
7.1 Itsearviointia paneelin koko toimikaudesta, toiminnasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta	13

1 Johdanto

Tässä raportissa esitellään Suomen kestävän kehityksen asiantuntijapaneelin (Kestävyyspaneeli) toimintaa vuonna 2022. Raportti kuvailee paneelin toiminnan eri muotoja, sisältöä ja saavutuksia sekä paneelin käytettävissä olleita resursseja ja niiden kohdentamista. Lopuksi arvioidaan, mitkä ovat olleet paneelin keskeisimmät haasteet, saavutukset ja onnistumiset vuonna 2022 sekä koko toimikaudella 2019–2022.

2 Paneelin toiminta-ajatus

Paneelin toimintaa määrittävät yhteistyösopimukseen (HELSUS, LUKE, SYKE) kirjatut tehtävät. Sopimuksessa määritellään, että paneelin tehtävissä korostuvat:

- toiminnan painopisteet, jotka määräytyvät Agenda 2030:n perusteella
- tieteellinen tieto, jonka pohjalta käydään yhteiskunnallista keskustelua
- integroiva ote
- kansallinen ja globaali näkökulma
- toiminnan tarkoitus on tukea, haastaa ja arvioida kestävän kehityksen politiikan toimeenpanoa
- tavoite seurata ja tuottaa sisältöä politiikkaprosesseihin, ml. hallituksen tulevaisuustyöhön
- tavoite seurata ja ottaa kantaa indikaattorityöhön,
- toimia vuorovaikutuksessa valtioneuvostonkanslian kestävän kehityksen koordinaatioverkoston, tulevaisuusvaliokunnan ja kestävän kehityksen toimikunnan kanssa.

Paneelin kokoonpano 2022

Paneelin jäsenten alun perin vuosille 2019–2021 sovittua kautta pidennettiin vuodelle 2022 paneelin jatkoa koskevan muutosprosessin seurauksena.

Puheenjohtaja: prof. **Eeva Furman**, 1.1.2022–13.08.2022

Eeva Furman siirtyi 13.08.2022 valtioneuvoston kanslian Kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeriksi, ja Kestävyyspaneelin kanssapuheenjohtajuutta hoitivat 13.8.2022–31.12.2022 aikaisemmat varapuheenjohtajat dos. **Katriina Siivonen**, Turun yliopisto, tulevaisuudentutkimus, kulttuurinen kestävyysmurros ja prof. **Lassi Linnanen**, Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto, systeemiajattelu, ympäristötalous

Jäsenet:

- prof. **Arto O. Salonen**, Itä-Suomen yliopisto, ekososiaalinen sivistys ja transformaatio
- prof. **Mikko Mönkkönen**, Jyväskylän yliopisto, ekologia ja luonnonvarojen käytön kestävyys
- prof. **Jouni Jaakkola**, Oulun yliopisto, terveys ja hyvinvointi
- prof. **Juho Saari**, Tampereen yliopisto, sosiaali- ja terveyspolitiikka
- prof. **Anne Tolvanen**, Luonnonvarakeskus, metsien käyttö ja ilmastonmuutoksen hillintä
- prof. **Tuuli Toivonen**, Helsingin yliopisto, kaupunkimaantiede
- prof. **Minna Halme**, Aalto yliopisto, kestävä talous ja liiketoiminta

Paneelin pääkoordinaattoreina toimivat helmikuun 2022 loppuun asti tutkimuskoordinaattori Eeva-Lotta Apajalahti (HELSUS) ja huhtikuun lopusta alkaen Nina Janasik (HELSUS). Koordinaatiotiimissä ovat

työskennelleet lisäksi johtava tutkija Jari Lyytimäki (SYKE) ja tutkimuspäällikkö Katriina Soini (LUKE). Työssä on vuoden aikana avustanut HELSUSin kestävyys- ja vastuullisuuskoordinaattori Linda Lammensalo (1.1.2022-23.09.2022) sekä HELSUSin tekninen avustaja Sini Holopainen (12.09.2022-31.12.2022). Paneelin yhteydessä toimineen KeMuTarinat-hankkeen myötä paneelin toiminnan välillisenä tukena ovat toimineet Juuli Närhi ja Erkki Mervaala SYKEstä.

Kestävyyspaneelin toiminta-ajatus:

Me Kestävyyspaneelin tieteentekijät viemme Suomea kohti kestäväen kehityksen mukaista toimintaa.

Tuomme tieteen näkökulmia ja eettisiä pohdintoja päätöksentekoon. Nostamme julkiseen keskusteluun kiperiä, mutta kestäväen kehityksen kannalta kriittisen tärkeitä kysymyksiä.

Tavoitteemme on edistää sellaista yhteiskunnallista muutosta, joka ottaa huomioon sekä ympäristön että ihmisen hyvinvoinnin. Tunnistamme niitä kohtia, joissa keskenään ristiriitaiset näkökulmat täydentävät ja tukevat toisiaan. Arvioimme ja ennakoimme kehitystä ja tuemme pitkäjänteistä päätöksentekoa.

Haluamme olla siellä, missä kestävydestä puhutaan. Toivomme, että ihmiset ovat yhteydessä meihin ja haastavat meitä kestäväen kehityksen asioissa.

Kuva 1: Kestävyyspaneelin kokous 9.11.2022

3 Paneelin toiminta

3.1 Kansallisen kestävän kehityksen prosessien tuki

3.1.1 Kestävän kehityksen toimikunnan työn tuki

Paneelin yksi tärkeimmistä tehtävistä on ollut vuorovaikutus Kestävän kehityksen toimikunnan sekä Suomen kestävän kehityksen koordinaatiosihteeristön kanssa. Paneeli on osallistunut kaikkiin toimikunnan kokouksiin vuonna 2022 ja pitänyt puheenvuoron kulloinkin ajankohtaisesta aiheesta.

30.11.2022 kokous: Kestävän kehityksen toimikunnan 30-vuotisjuhlavuosi ja strategiatyöpajojen tulokset - paikalla Tuuli Toivonen, puheenvuoro otsikolla *Terveisiä Kestävyyspaneelilta*

15.11.2022 strategiatyöpaja: Katriina Siivonen piti puheenvuoron otsikolla *Systemisen muutoksen edistäminen*

28.9.2022 kokous: Kansallisen kestävän kehityksen strategian edistämisen seuraavat askeleet – paikalla Katriina Siivonen, puheenvuoro otsikolla *Näkemyksiä oivalluksista ja kipupisteistä strategian toteuttamisessa*

10.3.2022 kokous: Uusi kansallinen kestävän kehityksen strategia – paikalla Eeva Furman, puheenvuoro otsikolla *Strategian toimeenpanolla kohti uutta myönteistä tulevaisuutta*

7.2.2022 kokous: Agenda 2030 tiekartan hyväksyminen – paikalla Katriina Siivonen

3.1.2 Lausunnot

Paneeli on tukenut kansallista päätöksentekoa antamalla eri ministeriöille ja eduskunnan valiokunnille asiantuntijalausuntoja. Lausunnot on valmisteltu yleensä yhdessä koko paneelin tai kunkin aihealueen asiantuntijoista koostetun pienemmän ryhmän kanssa.

14.1.2022 Ympäristöministeriö: Lausunto keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

13.5.2022 Tulevaisuusvaliokunta: Lausunto Tulevaisuusvaliokunnan maailmankokoukselle

31.8.2022 Opetus- ja kulttuuriministeriö: Ehdotus kulttuuriperintöstrategiaksi

19.9.2022 Opetus- ja kulttuuriministeriö: Ehdotus kulttuurimatkailun kansallisen kehittämisen tiekartaksi

14.10.2022 Maa- ja metsätalousministeriö: ilmastonmuutoksen sopeutumishjelma

Kestävyyspaneeli tuki hallituksen kestävyystiekartan toimeenpanon seuranta ja arviointia. Paneelin lausunto julkaistiin osana arviointiraporttia 24.10.2022 ([Valtioneuvoston julkaisuja 2022:57](#))

3.1.3 Muu politiikkavaikuttaminen

Paneelin jäsenet osallistuvat aktiivisesti tiedeperustaiseen päätöksentekoa tukevaan keskusteluun eri foorumeilla, kuten pääministerin johtamassa ilmastopolitiikan pyöreässä pöydässä.

Ilmastopolitiikan pyöreä pöytä 2022

Puheenjohtaja Eeva Furman osallistui Ilmastopolitiikan pyöreän pöydän kevätkauden kokouksiin, ja puheenjohtaja Lassi Linnanen on osallistunut kokouksiin syyskaudella.

Kokoukset:

28.2. Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman (KAISU) toimien arviointi

22.3. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

20.4. Kuntien ilmastotyö

8.6. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

15.9. Energiakriisi ja vihreän siirtymän vauhdittaminen

27.10. Vihreän siirtymän rahoitus

8.12. Oikeudenmukaisuus ilmastotoimissa ja -suunnitelmissa

3.2 Paneelin sisällöllinen työ

3.2.1 Myönteinen tulevaisuus Suomelle –julkaisu

Kestävyyspaneeli julkaisi 1.6.2022 [Myönteinen tulevaisuus Suomelle -julkaisun](#), jonka työstäminen aloitettiin jo kesällä 2021. Julkaisu on panelistien yhteistyön tulos, joka toimii jatkona [Kuusi polkua kestävyteen -julkaisulle](#) ja on suunniteltu tukemaan valtionhallinnon ohjauksen suunnittelua kestävyysmurroksen edistämiseksi. Uudenlainen myönteinen kestävä Suomen tulevaisuuskuva on tarpeen. Julkaisun pääviesti on, että kestävä hyvinvointiyhteiskunta on mahdollista saavuttaa ja että Suomen tulisi tavoitella nopeassa tahdissa muutosta yhteiskunnan rakenteissa ja toiminnassa. Uhkakuvien kautta syntyvästä lohduttoman tulevaisuuden kuvasta on päästettävä irti. Julkaisu hahmottelee keinoja, joilla tavoite voidaan saavuttaa. Julkaisussa on suosituksia valtionhallinnolle eri toimijoiden ohjaamisesta kohti kestävyysmurrosta.

Valtionhallinnon siis tulisi viitoittaa tietä, mutta onnistuminen vaatii kaikki yhteiskunnan toimijat mukaan mediasta finanssialaan. Julkaisussa tuodaan myös esiin muun muassa kestävyysmurrokseen liittyviä harhakäsityksiä. Hankaluusharha, jatkuvuusharja ja irtikytkennän illuusio ovat asioita, joiden esiin nostaminen kannustaa päästämään irti kyseisistä kestävyysmurrosta hidastavista harhakuvista ja jatkuvan taloudellisen kasvun illuusioista.

Julkaisu on käännetty myös englanniksi ja ruotsiksi. Sen julkaisutilaisuus järjestettiin 1.6.2022 Pikkuparlamentissa eduskunnan Tulevaisuusvaliokunnan kuulemisena.

Kuva 2 Myönteinen tulevaisuus Suomelle -julkaisu

3.2.2. Kestävyyden avaimet -kirja

Kestävyyspaneelein puheenjohtaja Eeva Furman sekä alkuvuoden koordinaattori Eeva-Lotta Apajalahti ja Eeva Hellström (Sitra) kirjoittivat paneelin toimintaa kuvaavan tietolaatikon (2.8. Kestävyyspaneeeli tuo tieteen näkökulmia päätöksentekoon) Gaudeamuksen julkaisemaan Kestävyyden avaimet -kirjaan. Kirja on ensimmäinen kestävyystiedettä esittelevä kotimainen teos ja sen eri lukujen kirjoittamiseen osallistui usea panelisti ja koordinaation jäsen.

Muut kestävyyspanelistit ja koordinaattorit ovat olleet mukana yhteensä neljässä kirjan viidestä luvusta. Panelisteja ja koordinaattoreita oli mukana seuraavissa kirjan luvuissa:

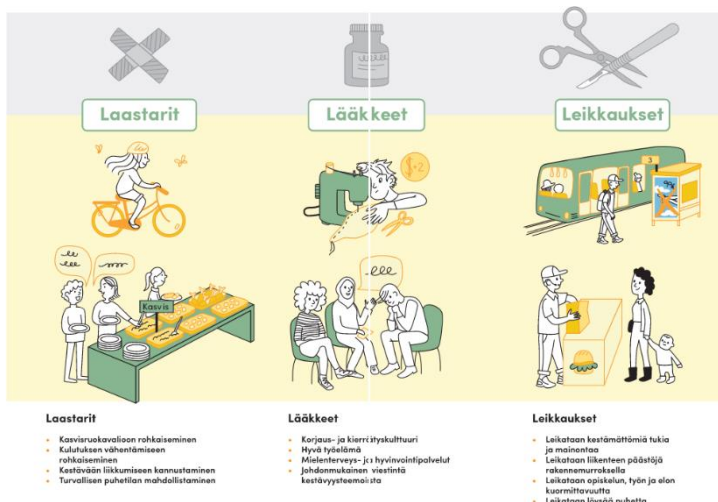
- Luku 1: Mitä kestävyystiede on? - Katriina Soini [luvun ykköskirjoittaja]
- Luku 2: Kestävyyden idean ja politiikan kehittäminen - Jari Lyytimäki, Eeva Furman
- Luku 4: Kestävyydsmurros ja Rakenteet - Nina Janasik, Lassi Linnanen
- Luku 5: Kestävyydsmurroksen keinot - Katriina Siivonen [luvun ykköskirjoittaja], Arto O. Salonen
- Sovellusesimerkki 1.1: Kestävä hyvinvointivaltio - Juho Saari

Kuva 4. Kestävyyden avaimet -kirja

3.2.3. Kuudella polulla kestävyyteen -hanke

Vuoden 2021 paneelin Kuusi polkua -työ on jatkunut vuonna 2022 erityisesti Suomen kulttuurirahaston rahoittamassa Argumenta -hankkeessa Tarinoita kestävyydsmurroksesta, joka käynnistyi 1.1.2021. Hanke kesti kaksi vuotta ja sen budjetti oli 110 000 euroa. Hankkeen tarkoituksena oli parantaa ymmärrystä kestävyydsmurroksista ja ihmisten valmiuksia toimia sen eteen, luomalla uusia keinoja ja tapoja puhua murroksista. Hanke toi yhteen eri tieteenalojen tutkijoita ja tavallisia ihmisiä sanoittamaan kestävyydsmurrosta ja sitä toteutettiin kirjastoissa ja museoissa ympäri Suomea. Hankkeessa kokeiltiin perinteisen viestinnän ja vuorovaikutuksien ohella erilaisia kestävyysviestinnän tapoja, kuten vastamainosten ja infograafien käyttöä

Kuva 4. Kuudella polulla kestävyyteen -suositukset <http://kemutarinat.fi/suositus>

sekä nuorille kohdennettua vaikuttajaviestintää. Tarkoituksena oli kohtaamisten ja luomisprosessien avulla synnyttää yhteinen näkemys siitä, miltä uudistuva ja kestävä yhteiskunta näyttää ja miten se voi tukea myös ihmisten hyvinvointia.

Hanke valmistui joulukuun lopussa 2022. Kestävyyspaneeli tiedotti tammikuussa 2023 hankkeen suosituksista, jotka kohdentuivat erityisesti nuorten asemaan kestävyysmurroksessa. [Nuoret tarvitsevat tukea kriisien ja kestävyysmurroksen keskellä](#) -politiikkasuositus lähestyy ongelmia lääketieteellisin metaforin. Suosituksessa on eritelty laastareita, lääkkeitä ja leikkauksia, joilla kestävyteen liittyviä ongelmia ratkotaan. Suositukset pohjautuvat yhteistyöhön mm. Nuorten Agenda 2030-ryhmän kanssa ja ne pyrkivät huomioimaan erityisesti nuorten näkemyksiä.

3.3 Paneelin kokoukset

Paneelin koordinaatio ja puheenjohtajisto on kokoontunut lyhyissä viikoittaisissa aamupalaverieissa. Koko paneelille suunnattuja aamukahveja on järjestetty kuusi kertaa ja varsinaisia kokouksia on järjestetty neljä kappaletta. Kokoukset on järjestetty yhtä poikkeusta lukuun ottamatta virtuaalisesti.

Päiväys	Keskeiset asiat
31.01.2022	Aamukahvit (online)
17.02.2022	Kokous (online)
09.03.2022	Aamukahvit (online)
08.04.2022	Kokous (online)
17.05.2022	Aamukahvit (online)
25.08.2022	Kokous (online)
20.09.2022	Aamukahvit (online)
06.10.2022	Aamukahvit (online)
09.11.2022	Kokous (läsnä, Helsinki)
15.12.2022	Aamukahvit (online)

3.4 Sidosryhmäyhteistyö

3.4.1 Kansallinen yhteistyö

Paneeli on ollut vuoropuhelussa ja tehnyt yhteistyötä muiden suomalaisten tiedepaneelien, erityisesti Luontopaneelin ja Ilmastopaneelin kanssa.

"Myönteinen tulevaisuus Suomelle" -julkaisua kommentoivat julkaisutilaisuudessa Luontopaneelin, Ilmastopaneelin sekä Talouspolitiikan arviointineuvoston edustajat.

Vuonna 2022 paneelien yhteistyön pääponnistus oli Luontopaneelin, Ilmastopaneelin ja Kestävyyspaneelin yhdessä järjestämä EEAC-30-vuotis -juhlakonferenssin Helsingissä 15.9.-16.9.2022. (ks. luku 3.6).

Tavoitteena on jatkaa paneelien välistä työtä ja sen tiivistämistä seuraavinakin vuosina.

3.4.2 Kansainvälinen yhteistyö

Paneeli on jatkanut eurooppalaisten ympäristö- ja kestävyyspaneelien verkoston, EEAC:n, The European Environment and Sustainable Development Advisory Councils Network:n jäsenenä ja osallistunut aktiivisesti sen toimintaan. Eeva Furman toimi paneelin johtoryhmässä joulukuusta 2020 alkaen, mikä on lisännyt paneelin työn näkyvyyttä verkostossa. Toisaalta paneeli on saanut tätä kautta hyödyllistä tietoa muiden paneelien toiminnasta ja erityisesti EU-tason politiikasta kestävään kehitykseen liittyen. Eeva Furman siirtyi Valtioneuvoston kansliaan elokuussa 2022, jolloin Katriina Siivosesta tuli EEAC-verkoston yhteyshenkilö. Uutta johtoryhmän jäsentä ei nimetty, sillä Kestävyyspaneeli on vaihtumassa.

EEAC-verkosto julkaisi lokakuussa 2022 kannanottopaperin ”[Towards a sustainable food system - position paper on the framework law](#)” joka on suunnattu Euroopan komissiolle. Kannanotto nostaa esiin eurooppalaisen ruokajärjestelmän ongelmia ja ehdottaa erilaisia poliittisia toimenpiteitä, jotka johtaisivat ruokajärjestelmään, joka tukisi paremmin terveellistä ja kestävää ruokavaliota sekä samalla huomioisi ilmasto- ja ympäristökysymykset. Puheenjohtaja Eeva Furman on allekirjoittanut raportin ja kanssapuheenjohtajat Lassi Linnanen ja Katriina Siivonen ovat osoittaneet Kestävyyspaneelin puheenjohtajina paneelin tuen kannanotolle.

Jouni Jaakkola ollut mukana ruokatulevaisuus -ryhmässä sekä informaalissa Planetary health -työryhmässä.

3.5 Tapahtumien järjestäminen

Kestävyyspaneeli on ollut osallisena ja mukana järjestämässä useita tapahtumia jälleen vuonna 2022. Suurin työpanos kohdistui Helsingissä järjestettyyn EEAC-verkoston 30-vuotisjuhlavuosikonferenssiin.

3.5.1. Sustainability science days

Kestävyyspaneeli osallistui Helsingin yliopiston kestävyystieteen instituutin (HELSUS) ja Aalto yliopiston järjestämään Sustainability Science Days -konferenssiin, joka pidettiin hybridinä Otaniemessä 18.-19.5.2022. Kestävyyspaneeli organisoi tiedepaneeleja käsittelevän session otsikolla ”Sustainability focused science panels: mobilisers of societal agency or legitimisers of government authority?”. Tilaisuuden vetäjänä oli Kestävyyspaneelistä oli Minna Halme.

3.5.2. EEAC-konferenssi

Kestävyyspaneeli, Ilmastopaneeli ja Luontopaneeli järjestivät yhdessä EEAC-verkoston vuosittaisen konferenssin Helsingissä. Samalla konferenssi oli EEAC-verkoston 30-vuotisjuhlakonferenssi. Konferenssin suunnittelutyö aloitettiin jo 2021 syksyllä. Konferenssi järjestettiin Helsingissä 14.9.-15.9.2022 ja sen teemana oli ”ratkaiseva toiminnan vuosikymmen – kestävyysmurroksen mobilisointi Euroopassa”. Konferenssi kokosi eurooppalaiset asiantuntijat keskustelemaan kestävyysmurroksen edistämisestä Euroopassa. Tapahtumaan osallistui noin 100 kansainvälistä asiantuntijaa. Lisäksi konferenssin livestriimausta seurasi noin 120 osallistujaa ympäri Eurooppaa.

Kestävyyspaneeli organisoii konferenssissa neljä sessiota. Lassi Linnanen oli panelistina "Joining forces for sustainability transformation" -otsikoidussa keynote-paneelikeskustelussa. Hän oli myös moderaattorina "Empowerment in intergenerational justice" -sessiossa. Katriina Siivonen moderoi "Supporting sustainability agency in Europe" -sessiota. Kestävyyspaneelin koordinaattori Katriina Soini oli moderaattorina "Systems level approach to food, biodiversity and land use challenge" -sessiossa.

Konferenssin puheenvuoroja julkaistiin videotallenteina Kestävyyspaneelin [Youtube-kanavalla](#). Sessioiden Power Point –esitykset löytyvät [EEAC-verkoston sivuilta](#).

3.5.3. Nuorten planeetta – Kuudella polulla kestävyteen hankkeen päätöstapahtuma

Kestävyyspaneeli oli mukana järjestämässä yhdessä Nuorten Agenda2030-ryhmän, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomen sekä Suomen ympäristökeskus SYKEN kanssa Nuorten planeetta - tapahtumaa Oodi-kirjaston Kino Reginassa. Tapahtumaan oli kutsuttu neljä kansanedustajaa paneelikeskusteluun, jossa he vastasivat nuorten kestävyttä koskeviin kysymyksiin. Kestävyyspaneelin jäsenistä Katriina Siivonen ja Arto O. Salonen pitivät tapahtumassa puheenvuorot. Tapahtuma oli osa KuPoKe-hanketta (ks. luku 3.2.3.) Tapahtumasta tehtiin myös [videotallenne](#).

4 Paneelin uusien jäsenten valinta ja siirtymä VNK:n yhteyteen.

Paneelin koordinaattorit tukivat uusien panelistien valintaprosessia toimikaudelle 2023-2025. Ehdotuksen uusista panelisteista valmisti erillinen HELSUSin, SYKEN ja LUKEn edustajista koottu valintaryhmä, jossa paneelin koordinaatiota edusti Jari Lyytimäki. Päätöksen ehdotetuista panelisteista tekivät SYKEN ja LUKEn pääjohtajat sekä Helsingin yliopiston vararehtori. Uuden paneelin nimitti valtioneuvosto. Uuden paneelin valinnasta [tiedotettiin](#) 15.12.2022.

Paneelin toiminta siirtyy vuoden 2023 alussa Valtioneuvoston kanslian (VNK) yhteyteen, jonne palkataan paneelin toimintaa tukeva pääkoordinaattori keväällä 2023. Paneelin toimintaa tukee lisäksi sihteeristö, joka vuonna 2023 koostuu HELSUSin, SYKEN ja LUKEn edustajista. Hallitus antoi 17.11.2022 eduskunnalle esityksensä vuoden 2023 talousarvioesityksen täydentämisestä. Esitykseen sisältyi kestävyyspaneelille vuodelle 2023 varattu määräraha, joka on 180 000 euroa.

5 Viestintä

5.1 Viestinnän kanavat

Paneeli on käyttänyt viestinnässään eri kanavia ja keinoja monipuolisesti. Panelistit ovat antaneet mediahaastatteluita ja esittäneet puheenvuoroja erilaisissa tilaisuuksissa ja eri foorumeilla. Julkisten esiintymisten ohella oleellinen osa viestintää on päätösten valmistelua tai seuranta tukeva vuorovaikutus päätöksentekijöiden kanssa. Paneeli myös tuotti kautensa lopuksi kaksi videota, joista [toisessa kootaan yhteen paneelin kulunutta kautta](#) ja [toisessa jokainen panelisti kertoo yhden tärkeän kestävyttä edistävän terveisensä](#).

Vuoden aikana paneelin koordinaatiota viestinnässä on avustanut HELSUS. Viestinnän pääkanavina ovat toimineet Kestävyyspaneelin WordPress-kotisivut (www.kestavyyspaneeli.fi), joilla kerrotaan paneelin työstä ja esitellään eri julkaisuja (blogit, yhteiset julkaisut, panelistien ajankohtaiset artikkelit sekä muut uutiset ja kannanotot).

Kestävyyspaneeli on aktiivinen Twitterissä ([@Kestavyyspaneli](#)) ja sen tarkoituksena on tavoitella parempaa näkyvyyttä paneelin toiminnalle. Se on myös samalla yksi kanava tavoittaa päätöksentekijöitä. Vuoden 2022 lopussa paneelilla oli 1 023 seurattua ja 1 863 seuraajaa (31.12.2022). Vuoden 2022 aikana seuraajien määrä on kasvanut 23 %.

Kanava	2020	2021	2022
Twitter (seuraajat)	821	1,512 (31.12.2021)	1,863 (31.12.2022)
Twitter (näyttökerrat)	133 314	353 759 (31.12.2021)	183 684 (31.12.2022)

Taulukko 1. Muutos paneelin Twitter -tilin näkyvyydessä

5.2 Tuotokset

Blogikirjoitukset

5.1.2022 Jari Lyytimäki: [Huumorilla harppaus kestävämpään yhteiskuntaan](#)

2.2.2022 Tuuli Toivonen: [Mukavuus ja ekologisuus saavutettavuuden mittareiksi kaupungeissa?](#)

22.2.2022 Katriina Siivonen: [Kestävyysmurrokseen tarvitaan osallisuutta](#)

19.4.2022 Juho Saari: [Menestyvä yhteiskunta – Suomen suhteellinen kilpailuetu?](#)

13.5.2022 Lassi Linnanen: [Pääministerin puhe 2035](#)

1.6.2022 Eeva Furman: [Myönteinen tulevaisuuskuva on edellytys kestävyysmurrokselle](#)

12.8.2022 Eeva Furman: [On aika kiittää](#)

24.8.2022 Arto O. Salonen: [Talouskasvuriippuvuus vie umpikujaan?](#)

28.10.2022 Mikko Mönkkönen: [Metsien hakkuita olisi syytä vähentää – mutta miten?](#)

1.12.2022 Kestävyyspaneeli: [Tiedolla luodaan toivon näkymiä](#)

Podcastit ja videot

Kestävyyspaneeli tuotti kautensa lopuksi kaksi videota, jossa tiivistyi panelistien ajatuksia kuluneesta kaudesta ja terveisiä tulevalle Kestävyyspaneelille. Videon tarkoituksena oli välittää viestiä Kestävyyspaneelin toiminnasta siitä kiinnostuneelle yleisölle. [Mietteitä kuluneesta kaudesta -videolla](#) panelistit reflektoivat koko Kestävyyspaneelin kautta ja [Miten kestävyyttä pitäisi edistää -videolla](#) kukin panelisti kertoo oman terveisensä kestävyiden edistämiseksi. Videoiden tuotannosta vastasivat Ville-Pekka Niskanen ja paneelin koordinaation avustaja Sini Holopainen.

Kannanotot

Kestävyyspaneeeli tuki EEAC-verkoston lokakuussa 2022 julkaisemaa kannanottopaperia otsikolla "[Towards a sustainable food system](#)". Paperia oli työstämässä Eeva Furman, Katriina Siivonen ja Lassi Linnanen allekirjoittivat tukevansa kannanottoa.

Kirjoitukset (valikoima)

31.07.2022 Furman: [Suomeen tarvitaan uusi myönteinen tulevaisuuskuva](#) (Helsingin Sanomat)

09.06.2022 Siivonen: [Museoiden tulisi rohkeasti liittää toimintaansa tulevaisuusnäkökulmia](#) (Suomen Kuvalehti)

25.05.2022 Salonen: [Sustainable lifestyles bring more satisfaction to life](#) (Millenium Technology Prize)

Raportit

Kestävyyspaneeeli (2022) [Myönteinen tulevaisuus Suomelle](#).

Kestävyyspaneeeli (2022) [Nuoret tarvitsevat tukea kriisien ja kestävyysmurrosten keskellä](#).

6 Resurssit

HELSUSin, SYKEN ja LUKEn yhteistyösopimuksessa määriteltiin, että kukin organisaatio on vuorollaan ensisijaisessa vastuussa paneelin työn koordinaatiossa kaksi vuotta kerrallaan. Tällöin koordinaattori voi käyttää työajastaan 20 % paneelin työn tukemiseen sekä osoittaa paneelin toimintaan myös viestinnän resursseja. Vuonna 2022 koordinaatiovastuussa oli HELSUS tutkimuskoordinaattori Eeva-Lotta Apajalahti ja hänen lähdettyään koordinaatio on toiminut Nina Janasikin johdolla (noin 20–25 % työajasta). Suomen ympäristökeskus koordinaation työhön on osallistunut Jari Lyytimäki ja Luonnonvarakeskuksesta Katriina Soini. Yhteistyösopimuksen perusteella koordinoivalla organisaatiolla oli käytössään 20 000 euron kulubudjetti matkoihin ja viestinnän kuluihin. Vuoden lopussa nämä kulut laskutetaan yhteistyösopimuksen mukaisesti muilta isäntäorganisaatioilta. Vuonna 2022 erilliskuluja syntyi lisäksi EEAC 30-vuotiskonferenssin järjestelyistä.

Taulukko 1. Kestävyyspaneeelin kulut vuonna 2022

Kulut (sis. alv.)	2022
Tapahtumat (fasilitointi, puhujapalkkiot, striimaus)	619,60
Viestintä (nettisivut, paino-, käännös- ja taittokulut)	15342,83
Matkat	2325,44
Kokousjärjestelyt	762,32
Jäsenmaksut (EEAC)	1500
EEAC-konferenssi (HELSUSin osuus)	5100,42
Muut kulut	2718,50
Yhteensä	25237,75

7 Yhteenveto paneelin toiminnasta ja sen vaikuttavuudesta

Paneelin toimintavuotta 2022 on leimannut vakiintuminen ja integroituminen keskeiseksi osaksi suomalaista tiedoneuvontaa. Paneeliin on kohdistunut enemmän tietopyyntöjä kuin paneelilla on ollut voimavaroja toteuttaa niitä. Paneeli on pystynyt toteuttamaan omaa visiotaan tehokkaasti ja erityisesti paneelin kansainvälinen tunnettuus koheni EEAC-konferenssin ansiosta. Kotimaassa paneelin pääviesti Suomen myönteisen kehityksen mahdollisuuksista on herättänyt päätöksentekijöiden huomiota. Paneeli on korostanut kestävyysmurroksen ja vahvan kestävyuden asemaa politiikassa. Paneeli on tukenut päätöksentekoa erityisesti lausunnoilla ja ilmastopolitiikan pyöreän pöydän keskusteluissa. Lisäksi panelistit ovat olleet aktiivisesti esillä eri tiedotusvälineissä ja edustaneet paneelia eri tilaisuuksissa. Yhteys valtioneuvoston kanslian kestävä kehityksen koordinaatioverkostoon on toiminut hyvin ja se mahdollistanut paneelin aktiivisen osallistumisen Kestävä kehityksen toimikunnan työhön ja politiikan toteutukseen. Vuoden aikana toteutettiin valmistelut paneelin siirtymiseksi valtioneuvoston kanslian yhteyteen.

7.1 Itsearviointia paneelin koko toimikaudesta, toiminnasta ja yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta

Paneeli kirjoitti toimikaudestaan sitä refleктоivan [blogitekstin](#) joulukuussa 2022.

Liite 1. Panelistien kestävään kehitykseen liittyviä esityksiä (valikoima)

Esiintymiset

[Nuorten planeetta. KUPOKE-hankkeen päätöstapahtuma](#) 26.9.2022, Oodi, Helsinki & online. Katriina Siivonen ja Arto O. Salonen

[SuomiAreena 12.7.2022. Ilmastonmuutos – aivan parasta!](#) Arto O. Salonen

[SuomiAreena 11.7.2022. Autamme enemmän kuin koskaan – välitämme liian vähän?](#) Arto O. Salonen

Haastattelut

Jouni Jaakkola - MTV3 uutiset 8.8.2022 [Näin ilmastonmuutos vaikuttaa terveyteesi – kolme elintapaa, jotka on hyvä omaksua](#)

Katriina Siivonen - Virpi Salmi, Vielä on kesä, nyt kuluttamaan. Suomen Kuvalehti 30/2022, s. 28-35. <https://suomenkuvalehti.fi/paajutut/suomalaisen-kuuluu-ostaa-nyt-tiettyja-asioita/>

Katriina Siivonen - Jenni-Maarit Koponen. Vähemmän kristillistä, enemmän kansainvälistä – tutkija: suomalaisten juhlinta on historiallisessa murroksessa, eikä entiseen ole paluuta. YLE 5.11.2022. <https://yle.fi/uutiset/74-20003195>